Nr. 3. 25 Czerwca 1894. Rok X.

Wychodzi w każdy Poniedziałek podczas pory kąpielowej.

PRZEDPŁATA na cały sezon kąpielowy wynosi:

w Krynicy . . . . 2 złr. 50 ct.
z przesyłką poczt. 3 „ — „
za granicą . . . . 3 „ 25 „

Numer pojedynczy w Krynicy kosztuje 15 ct.

W innych miejscach i zdrojowiskach krajowych 16 ct.

KRYNICA

PISMO

poświęcone balneologii i sprawom polskich zdrojowisk.

Redaktor główny i wydawca: Dr. LEON KOPFF, lekarz rządowy c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy.

Przedpłatę frankowaną przyjmuje Administracya pisma „Krynica“ w Krynicy, tudzież wszystkie urzęda pocztowe.

W Warszawie, Król. Polskiem i Rosyi, przyjmują przedpłatę wszystkie księgarnie.

INSERATY przyjmuje, za opłatą od miejsca wiersza drobnym drukiem (petit) po 8 centów, Administracya „Krynicy“, tudzież w Krakowie Drukarnia Związkowa ul. ś. Jana Nr. 13.

Biuro Redakcyi i Administracyi w kancelaryi c. k. Zarządu zdrojowego w Krynicy.

KALENDARZ: Czerwiec. 25 Poniedziałek. Wilhelma w. i Łucyi p. 26 Wtorek. Jana i Pawła braci mm. 27 Środa. Władysława króla wyzn. 28 Czwartek. Wig. Leona papieża. 29 Piątek. Piotra i Pawła apostołów. 30 Sobota. Emilii i Lucyny mm. Lipiec 1 Niedziela 7 po Św. Teobalda op. wyz. — Wschód słońca: 25/6 3·33. 1/7 3·36. — Zachód słońca: 25/6 7·51. 1/7 7·49

O dyletantyzmie w lecznictwie.

Napisał

DR. JASIŃSKI.

(Ciąg dalszy. — Patrz Nr. 1.)

Umiejętność lekarska uczy po piąte, że choroby powstają wskutek działania czynników szkodliwych. Po szóste uczy, że do czynników szkodliwych należą: po pierwsze mikroorganizmy chorobotwórcze; powtóre nagłe zmiany stanu pogody i ciepłoty powietrza. Zmiany takie wydarzają się najczęściej w zimnej porze roku, i dlatego panuje wtedy największa ilość chorób. Trzecim równie częstym czynnikiem szkodliwym są nieodpowiednie warunki co do klimatu, powietrza, światła słonecznego, ciepła słonecznego, pokarmu i wody. Warunki tego rodzaju istnieją najczęściej w miastach, zwłaszcza takich, które nie wiele się troszczą o nauki hygieny. Czwartym czynnikiem szkodliwym jest nieodpowiedni tryb życia co do zajęć obowiązkowych, co do zabaw, co do pokarmów, napojów, odzienia, czasu udawania się na nocny spoczynek i t. d. Piątym nareszcie rodzajem zwykłych czynników szkodliwych są wpływy przygnębiające, gdyż wpływy tego rodzaju upośledzają energię żywotną. Do takich wpływów należą troski, smutek, zgryzota, żal, ciężar zajęć obowiązkowych, a ostatecznie także owa obawa, którą choroba umysł chorych nęka i dręczy.

Umiejętność lekarska uczy po siódme, że istoty żyjące są uorganizowane tak, iż nietylko stawiają do pewnego stopnia opór działaniu czynników szkodliwych, ale usuwają także owe zaburzenia, które te czynniki sprowadzają. Tę zbawienną własność organizmu nazywa umiejętność leczniczą siłą natury. Siła ta jest w organizmach młodych i odpornych bardzo wielką, jak to zobaczymy na kilku przykładach.

Zaburzenia, jakie w zimnej porze roku nagłe i znaczne oziębienie się powietrza, n. p. oziębienie się o 10 do 15 stopni, u osób, wystawionych na te zmiany, w czynnosciach żywotnych sprowadza, są nieraz bardzo znaczne. Pomimo to usuwa natura te zaburzenia, nazywane przeziębieniem, najczęściej bez pomocy ludzkiej i uskutecznia to nieraz już w ciągu jednej, dobrze przespanej nocy.

Warunki, w jakich uboga klasa ludności, zwłaszcza miejskiej, co do pomieszkania, odzienia, pokarmu i napoju żyje, są zwykle jak najniekorzystniejsze. To też sprowadzają one liczne zaburzenia w czynnościach żywotnych. Atoli natura usuwa te zaburzenia i to w taki sposób, że zwykle nawet nie dochodzą do świadomości osób dotyczących.

Aby utrzymać zdrowie w stanie prawidłowym, powinniśmy przebywać codzień przez kilka godzin na wolnem powietrzu. Powtóre, powinniśmy dbać o czystość i odporność ciała, powinniśmy zatem w dnie pogodne i ciepłe kąpać się w wodzie takiej, która nie rozdelikaca, lub przynajmniej zmywać nią całe ciało. Po trzecie, powinniśmy żywić się miernie, a oraz pokarmem nie wykwintnym, lecz prostym. Po czwarte, powinniśmy jako napoju używać przeważnie wody, lub co najwięcej nieco piwa. Wina bowiem i wódki zawierają zawiele alkoholu, który jest trucizną. Trucizna ta, jeśli jej używamy nie jako leku, lecz jako napoju zwykłego i w dawkach nieco większych, niszczy powoli zdrowie, psując wszystkie ważniejsze narządy ustroju.

Po piąte, zabawy powinny być takiemi, aby nie rozstrajały nerwów i nie utrzymywały umysłu w stanie przykrego naprężenia. Po szóste, na spoczynek nocny powinniśmy się udawać wcześnie, a za to wcześnie wstawać.

Taki tryb życia jest zdrowiu odpowiednim, i tak żyją kuracyusze w tak zwanych uzdrowiskach. Dlatego też nazywamy taki tryb życia uzdrowiskowym. Jest to pojęcie, z którem w dalszym ciągu tej rozprawy będziemy spotykać się wielokrotnie.

Porównajmy teraz z tym trybem życia sposób życia niejednego mieszkańca miejskiego, zwłaszcza w zimnej porze roku. Wstaje on zwykle późno, bo siedział do północy w piwiarni, lub przy kartach, i spędzał ten czas w owem gorączkowem naprężeniu umysłu, w jakie wprawia każda dłuższa gra w karty. Następnie idzie do kantoru, lub do sklepu i oddycha tam aż do obiadu powietrzem, które jest zwykle zanieczyszczone i pyłem z posadzki i dymem tytoniowym. Po obiedzie, zamiast

się przejść na wolnem powietrzu, kładzie się ten człowiek spać. Po przespaniu się zaś idzie znowu do zajęć swego zawodu, a wieczorem udaje się do piwiarni, lub do kasyna i zasiada znowu do kart.

Zaburzenia, które taki tryb życia w czynnościach żywotnych sprowadza, są nieraz bardzo znaczne. A jednak lekarka natura usuwa je zwykle przez długi szereg lat i utrzymuje ową równowagę, którą nazywamy zdrowiem.

W czasie karnawału spędza niejedna panna całą noc bezsennie i to w warunkach jak najniekorzystniejszych. Wysznurowana bowiem tak, że ledwie oddychać może, tańczy ta panna przez całą noc do upadłego, i to w atmosferze rozgrzanej i nasyconej owym subtelnym pyłem, który przy tańcu z posadzki się unosi. Zaburzenia, które skutkiem takiej nocy w płucach, sercu i w innych narządach powstają, są tak znaczne, że nazajutrz wygląda ta panna jak zwiędniały kwiatek, jest bowiem bladą, rozstrojoną i złamaną fizycznie. Atoli już po jednej dobrze przespanej nocy przemija to wszystko i powraca pierwotny stan zdrowia. A któż dokonał tego dzieła? Oto sama natura, czyli lecznicza siła ustroju.

Umiejętność lekarska uczy po ósme, że nieraz nie może natura usuwać zaburzeń w żywotnych czynnościach, bo nie może usunąć owych czynników, które te zaburzenia podtrzymują, albo siłę jej krępują. W takich razach więc musimy naturze dopomagać i to dopomaganie nazywamy leczeniem.

„Leczyć“ tedy, znaczy dopomagać naturze usuwaniem takich czynników, które choroby podtrzymują, albo siłę natury krępują.

O czynnikach, które niezakaźne choroby sprowadzają albo podtrzymują, była już mowa. Należą do nich, jak wiemy, głównie nieodpowiedni tryb życia, tudzież nieodpowiednie warunki co do klimatu, powietrza, pomieszkania, pokarmu, napojów i co do swobody umysłu. Do czynników zaś, krępujących energię żywotną czyli leczniczą siłę natury, należy przedewszystkiem owa obawa, którą choroba wywołuje. Obawa ta jest nieraz gorszem złem, niż sama choroba, gdyż niepokoi bądź samych chorych, bądź osoby pielęgnujące chorych i popycha je nieraz do czynów najnieodpowiedniejszych.

Jakże usuwa sztuka lekarska pierwszą szkodliwość, t. j. nieodpowiedni tryb życia?

Usuwa ją uregulowaniem trybu życia, t. j. zaleceniem choremu uzdrowiskowego trybu życia. W ciepłej porze roku osiągamy ten cel bardzo łatwo wysłaniem chorego do jakiej miejscowości, leżącej w zdrowej okolicy wiejskiej, górskiej lub nadmorskiej i posiadającej potrzebne warunki bytu. Ponieważ w miejscowościach takich odzyskują chorzy zdrowie, przeto nazywamy je uzdrowiskami. Tym samym środkiem, t. j. wysłaniem chorego do uzdrowiska, usuwamy także drugą szkodliwość, t. j. nieodpowiednie warunki co do klimatu, powietrza i t. d. Usunięciem chorego z domu, t. j. z pośród owych wpływów, wśród których zachorował, usuwamy także trzecią szkodliwość, t. j. oswobadzamy umysł chorego od zajęć obowiązkowych i od kłopotów życia codziennego.

Pozostaje tedy jeszcze jedna szkodliwość, t. j. owa obawa, którą choroba wywołuje. Obawę tę usuwamy najlepiej wskrzeszaniem w chorym wiary w skuteczność sposobu leczenia, który mu zalecamy.

Zachodzi teraz pytanie, w jaki sposób działa wiara?

Wywiera ona w trzech kierunkach wpływ wielce zbawienny. Oswabadza po pierwsze wyobraźnię od owej obawy, którą choroba wywołuje. Już zaraz ten wpływ wiary jest doniosłości niezmiernej. Obawa bowiem, alarmując wyobraźnię chorego, sprawia, że choroba wydaje się groźniejszą, a dolegliwości straszniejszemi, niż są rzeczywiście.

Powtóre. Wiara budzi i podtrzymuje w chorym nietylko zaufanie do leczącego, ale także nadzieję wyzdrowienia. Nadzieja zaś jest matką tak wytrwałości w leczeniu, jak i owej cierpliwości, która do przebycia choroby jest niezbędną. Wiara potęguje po trzecie energię żywotną, czyli leczniczą siłę natury, i to zwykle do tego stopnia, że odtąd zdoła natura pokonywać nietylko choroby, ale także owe przeszkody, które jej nieraz stawia, jak to później zobaczymy, niewiadomość lekarzy-dyletantów.

Wiara posiada tylko jedną własność ujemną. Oto pozbawia wierzących zdolności do zastanawiania się głębszego, t. j. do rozbierania rzeczy krytycznie.

(Ciąg dalszy nastąpi).

SPRAWOZDANIE
C. K. ZAKŁADU ZDROJOWEGO w KRYNICY
za sezon roku 1893.

(Dokończenie.)

	złr.	ct.
Z przeniesienia . . .	8.729	14
12. Robocizna w zakładzie głównym i w Słotwinach według list tygodniowych: utrzymanie ścieżek, klombów, czystości etc. 542 złr. 28 ct., utrzymywanie i stawianie nowych mostków, baryer, słupków etc. w zakładzie 244 złr. 47 ct., roboty ciesielskie 92 złr. 23 ct.	878	98
13. Różne wydatki i zakupna: porto poczt. za wysyłkę wody do analizy 1 złr. 89 ct., za otaksowanie starych sprzętów 1 złr., za maź do zapuszczania rur 3 złr. 60 ct., oszalowanie altan na zimę 11 złr., odrzucanie śniegu 14 złr. 40 ct., odszalowanie altan na wiosnę 7 złr. 80 ct., szyby do galeryi szklannej 1 złr. 20 ct., najem gruntu pod altanę na górze parkowej do r. 1897 30 czerwca 15 złr., państw. instytutowi meteorologicznemu za biuletyny meteorol. 4 złr. 55 ct., bednarzowi za 7 kublów 11 złr. 20 ct., naprawa mostu koło łazienek borowinowych 27 złr. 90 ct. sprawienie nowej żelaznej beczki do skrapiania ulic 222 złr. 50 ct, zakupno konia dla zakładu i jego utrzymanie 173 złr., za trzy popiersia Kraszewskiego z cementu 58 złr. 78 ct, inżynierowi Królikowskiemu za plan wychodka publiczn. 20 złr., za wyplatanie kanap 10 złr. 40 ct., za rafę do szutru 8 złr. 50 ct., za lipowe drzewo do dekoracyi 3 złr. 45 ct., za pokosty 34 złr. 67 ct., za 50 sztuk nowych ławek 125 złr., za naprawę starych ławek		
Do przeniesienia . . .	9.608	12

	zł.	ct.
Z przeniesienia . . .	9.608	12
38 zł. 40 ct., za naprawę wózka, kary na śmieci, beczek na wodę 12 zł. 60 ct., za naprawę trzech fontan i kiosku dla muzyki 15 zł., za przełożenie chodnika kamiennego naprzeciw teatru 24 zł. 35 ct., za ułożenie kamiennego chodnika od domu maszynisty do domu pod koronami 22 zł., za wymurowanie sześciu przepustów w nowym chodniku 36 zł., za kamień na most na chodniku w alei lipowej 35 zł., za przywóz piasku i zrównanie terenu 9 zł. 70 ct., za sadzenie drzew przy drodze po za kurhauzem 18 zł. 31 ct., za naprawę studni w Janówce 13 zł. 50 ct., za mundur dla ściągacza taks kuracyjnych 32 zł., za palenie sobótek w dniu jubileuszu 100-letniego istnienia zdrojowiska 6 zł. 35 ct., za ognie sztuczne 110 zł., kominiarzowi za czyszczenie kominów 15 zł.	1.144	23
14. Zwroty taks zdrojowych	12	—
15. Tantiemy od ściągniętych taks kuracyjnych: sekretarzowi komisyi zdrojowej 99 zł. 36 ct., ściągaczowi taks 24 zł. 84 ct.	124	20
16. Budowa nowej cieplarni i oranżeryi: wagon wapna 65 zł. 20½ ct., fracht 30 zł. 10½ ct., przywóz 22 zł., za dostawę kamienia 59 zł. 37 ct., za gaszenie wapna, wybranie fundamentu i przywóz piasku 90 zł. 14 ct.	266	82
17. Koszta Zarządu: remuneracya i ryczałt podróży przewodniczącego 250 zł., płaca sekretarza komisyi zdrojowej 299 zł. 60 ct., najem biura komisyi zdrojowej 120 zł., płaca ściągacza taks kuracyjnych 100 zł., płaca dozorców baryer 68 zł., wydatki kancelaryjne 101 zł. 28 ct., za szematyzm na r. 1892 7 zł. 25½ ct., introligatorowi za oprawę książek 11 zł. 90 ct., za przepisywanie rachunków i inwentarza 6 zł., za ścierki i mycie podłogi 2 zł. 50 ct., koszta komisyi sanitarnej 7 zł. 77 ct., dojazd lekarza powiatowego 20 zł. 96 ct., portorya i telegramy 7 zł. 25 ct., remuneracye i gratyfikacye służbie komisyi zdrojowej 118 zł.	1.120	51½
18. Wydawnictwo i druk listy gości zdrojowych	300	—
Ogólna suma rozchodu . . .	12.575	88½

III. Zestawienie.

1. Dochód w roku urzędowym 1893 wynosił	19.734	29½
2. Rozchód „ „ „ „	12.575	88½
3. Pozostałość kasowa na rok urzędowy 1894	7.158	41

z czego umieszczono na książeczkę Kasy Oszczędności 3500 zł., resztę zaś pozostawiono w kasie na wydatki bieżące.

W porównaniu z r. 1892 przedstawia się budżet komisyi zdrojowej w sposób następujący:

Dochód z taks kuracyjnych w roku 1893 wynosił 12.010 zł. 50 ct., dochód z taks kuracyjnych w roku 1892 wynosił 12.474 zł., zatem dochód ten w r. 1893 był mniejszym o 463 zł. 50 ct.

Ogólny dochód funduszów Komisyi zdrojowej wynosił w r. 1893 19.734 zł. 29½ ct., ogólny dochód funduszów Komisyi zdrojowej wynosił w r. 1892 18.811 zł. 27½ ct., zatem dochód ogólny zwiększył się w r. 1893 o 923 zł. 2 ct.

Rozchód ogólny funduszu taks kuracyjnych wynosił w r. 1893 12.575 zł. 88½ ct., rozchód ogólny funduszu taks kuracyjnych wynosił w r. 1892 11.849 zł. 76 ct., zatem rozchód ogólny w r. 1893 był o 726 zł. 12½ ct. większym.

Pozostałość kasowa z dniem 1 października 1893 r. na dochód r. 1894 przeniesiona wynosiła w r. 1893 7.158 zł. 41 ct., tażsama pozostałość w dniu 30 września r. 1892 wynosiła 9.129 zł. 58 ct, zatem w r. 1893 pozostałość kasowa była mniejszą o 1971 zł. 17 ct.

Wiadomości bieżące.

Wykaz wydanych kąpieli mineralnych i borowinowych tudzież procedur hydropatycznych od początku sezonu t. j. od dnia 15 maja do dnia 19 czerwca 1894:

Mineralnych I klasa	300
„ II klasa	1596
Igliwia	11
Borowinowych I klasa	73
„ II klasa	581
Procedur hydropatycznych	971

Z tego wpłynęło do kasy:

Za kąpiele mineralne i borowinowe . . .	1.860 zł. 44 ct.
Za procedury hydropatyczne	402 zł. 58 ct.
Razem . . .	2.263 zł. 02 ct.

Wybory do c. k. Komisyi zdrojowej w Krynicy. W dniu 12 czerwca 1894 odbyły się wybory dwóch reprezentantów lekarzy wolno praktykujących w Krynicy do komisyi zdrojowej na czas urzędowania przez sezon 1894 r. Ustępujący pp. Doktorowie: Cercha i Michalik wybrani zostali większością głosów ponownie.

Po nich największą liczbę głosów otrzymał Dr. Blatteis i Dr. Lorentski.

Wiadomości drobne.

„Annales de l'Institut Pasteur" zawierają w jednym z zeszytów z r. b. ciekawe zdanie sprawy Dr. Goldschmidta z epizoocyi wścieklizny u psów na Maderze. Jakkolwiek na wyspie tej, liczącej 25.000 ludności, jest 12.000 (!) psów, nie widziano u nich nigdy wścieklizny do r. 1892. Psy te, oddane same sobie, żywią się jak mogą i włóczą samopas po całej wyspie; gdyby przeto wścieklizna mogła powstać samodzielnie, niema wątpliwości, że w tych okolicznościach mogłaby się szerzyć swobodnie. Dopiero w połowie czerwca 1892 rozeszła się po wyspie pogłoska, że nowa, nieznana choroba wybuchła między psami, pojawiając się wszakże nierzadko u kóz i kotów. — W trzech miesiącach zginęło na nią 300 psów a 1000 podejrzanych o nią zabito. Po zbadaniu pokazało się, iż była to wścieklizna, której inkubacya trwała od 25 do 30 dni, sama zaś choroba zabijała zwierzęta po 4 do 5 dniach. Energiczne środki zaradcze uwolniły wyspę po 6 miesiącach od tej plagi.

Poszukiwanie początku tej epizoocyi wykryło, ze z Lizbony przywieziono na Maderę w dniu 8 maja 1892 psa, który

zginął ze wścieklizny 23 lipca t. r. po 8 dniach choroby. Goldschmidt zwraca uwagę na szybkość, z jaką w tym przypadku szerzyła się wścieklizna między psami na wyspie i widzi w tem analogię do innych chorób zakaźnych, które pojawiając się po raz pierwszy w jakiej miejscowości występują nieraz bardzo gwałtownie. Tak było mianowicie z epidemią odry na wyspach Faroer i gruźlicą na wyspach Fidżi.

Z tej epizoocyi wnosi Goldschmidt, że 1) wścieklizna nie pojawia się samodzielnie, 2) że występuje bardzo gwałtownie w miejscowości po raz pierwszy przez siebie nawiedzonej, 3) że ją można wygubić doszczętnie, zabijając wszystkie psy chore lub podejrzane, 4) że niekiedy kończy się wyzdrowieniem i 5) że inkubacya i trwanie wścieklizny są krótsze w epizoocyach ostrych, niż w przypadkach endemicznych.

Napoje wyskokowe w Anglii. Dawson Burns, naczelnik londyńskiego stowarzyszenia wstrzemięźliwości „The United Kingdom Alliance“, postawił sobie za zadanie, obliczanie od czasu do czasu wydatków, jakie ludność ponosi za napoje wyskokowe. Według obliczenia Burnsa, w r. 1892, Wielka Brytania zużyła 11.203,436.273 galonów napojów wyskokowych, czyli prawie 6 miliardów litrów. Z tej ilości przypada na piwo 1.134,311.436, angielskie wódki 31,355.297, wino owocowe 3,000.000, obce wina 14,623.345, obce likiery 8,147.189 galonów. Ogólna wartość przenosi 140,866.263 f. s. Najwięcej wyskoku spożywa Anglia, następnie Szkocya, wreszcie Irlandya.
(Przew. Higij.)

Trujące farby. Namiestnictwo czeskie poleciło starostwom zwracanie uwagi kierowników szkół, na wydarzające się zatrucia farbami, jakiemi posługują się uczniowie. Nauczyciele winni powiadomić uczniów o trującej własności wielu farb, a tem samem wezwać ich do zachowania ostrożności, nie dawania ich małym dzieciom i nie wkładania do ust palców ani pędzli zwalanych farbą.

Ministeryum spraw wewnętrznych ograniczyło możność nabywania farb zawierających arszenik. *(Przew. Higij.)*

W dniu 18 listopada z. r. odsłoniono w Meranie pomnik Dra Franciszka Tappeinera, seniora tamtejszych lekarzy, około rozwoju tej miejscowości klimatycznej wielce zasłużonego.

DROBIAZGI HUMORYSTYCZNE.

W księgarni.

— Proszę o jakąś dobrą powieść.

— Jaką?

— Coś bardzo czułego, bez śmierci z otrucia się fosforem, coś sezonowego, naprzakład, żeby się para utopiła w kąpielach.

— A czy może się kochanek powiesić na świeżem powietrzu.

— Owszem bardzo proszę.

Wiadomości urzędowe c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy.

Opłaty zdrojowe wynoszą na cały sezon od osoby: Taksa kuracyjna I. kl. **3** złr., za muzykę **3** złr. — Taksa kuracyjna II. kl. **1** złr. **50** ct., za muzykę **1** złr. **50** ct. — Lekarze i ich żony, nauczyciele i nauczycielki szkół ludowych, dzieci do lat 10 i służba są wolni od opłaty. Ubodzy są od opłat zdrojowych uwolnieni tylko w czasie od 15 maja do 1 lipca i od 1 września do 30 września.

Lekarze ordynujący: *a)* rządowi: **Dr. L. Kopff** „pod Topolami“; **Dr. H. Ebers** w „Zakładzie hydropatycznym“; *b)* Prywatni: **Dr. Z. Aschkenazy** „pod Pagatem“, **Dr. J. Blatteis** „pod Jeleniem“, **Dr. M. Cercha** „pod Szwajcarem“, **Dr. K. Czarnocki**, dentysta w „Willi Tatrzańskiej“, **Dr. Gembarzewski** „pod Białym Orłem“, **Dr. Glücksmann** w budynku posadowym, **Dr. Lorentski** „pod Litwinką“, **Dr. F. Michalik** w „Willi Białej Róży“, **Dr. F. Kmietowicz** „pod Kosynierem“, **Dr. W. Roth** w „Willi Tatrzańskiej“. **Dr. B. Skórczewski** w „Witoldówce“. **Dr. Waligórski** „pod trzema różami“.

Apteka w domu „pod Krakusem“.

C. k. Zarząd zdrojowy i **c. k. Komisya zdrojowa** oraz **Biuro wywiadowcze** w Łazienkach mineralnych.

Ceny kąpiel:

	Od godz. 6 rano do 2 popołudn.		Od godz. 4 do godz. 6 wieczór	
	złr.	ct.	złr.	ct.
I. W gmachu łaziennym głównym.				
Kąpiel mineralna waniennna metodą Schwartza ogrzewana, dla dorosłych klasa I.	—	90	—	90
„ „ „ II.	—	70	—	50
Kąpiel dziecięca obok kąpieli dla dorosłych	—	35	—	30
Kąpiel mineralna nasiadowa	—	20	—	20
II. W chodniku krytym.				
Kąpiel gazowa z kwasu węglowego	—	50	—	50
III. W łazienkach borowinowych.				
Kąpiel żelazna borowinowa klasa I.	1	60	1	60
„ „ „ „ II.	1	30	1	10
„ „ „ dla dzieci	—	80	—	70
„ „ „ na nogi	—	—	—	30
„ „ „ na ręce	—	—	—	20
Okład borowinowy	—	—	—	10
Kąpiel zwyczajna klasa I.	—	60	—	50
„ „ „ II.	—	50	—	40
IV. Dodatki do kąpiel.				
Cztery litry odwaru igliwiowego	—	20	—	20
Za użycie prześcieradła kąpielowego	—	10	—	10
„ „ ręcznika	—	6	—	6

Cennik c. k. Zakładu hydropatycznego: ***I. Kąpiele:*** *A)* Bilet na kompletne procedury hydropatyczne przez cały dzień, t. j. rano, przed i popołudniu używać się mające. na dni 7, I. klasy dziennie à **1** złr., kosztuje **7** złr.; II. kl. dziennie po **75** ct., kosztuje **5** złr. **25** ct. Ten sam bilet na 6 dni I. kl., dziennie **1** złr., kosztuje **6** złr.; II. kl. po **75** ct. dziennie **4** złr. **50** ct. *B)* Bilet na kompletne procedury, t. j. na używanie procedur hydropatycznych 2 razy dnia, na 7 dni, I. kl. dziennie à **80** ct. kosztuje 5 złr. **60** ct.; II. kl. po **65** ct. dziennie, kosztuje **4** złr. 55 ct. Ten sam bilet na 6 dni I klasy po **80** ct., kosztuje **4** złr. **80** ct.; II. kl. po **65** ct. dziennie. kosztuje **3** złr. **90** ct. *C)* Bilet na jednorazowe użycie procedury hydropatycznej w jednym dniu I. kl. **60** ct.; II. kl. **50** ct. Właściciel takiego biletu na jednorazową dzienną procedurę ma prawo użycia raz na dzień którejkolwiek z wszystkich procedur hydropatycznych pojedynczo lub w połączeniu. *D)* Bilet na procedury w domu: 2 razy dnia **40** ct., 1 raz dnia 25 ct. — ***Bielizna:*** za 1 prześcieradło **10** ct., za 1 ręcznik 6 ct., za 1 koc wełniany **20** ct.

Uwaga. Ceny kąpieli mineralnych. borowinowych i procedur hydropatycznych są w czasie od 15 maja do końca czerwca i od 1 września do końca sezonu o 20% zniżone.

Ceny pomieszkań w domach rządowych od **1** złr. do **2** złr. dziennie za pokój. Ceny pomieszkań w domach rządowych także od 15 maja do 30 czerwca i od 1 września do 30 września zniżone o **20**%. Najdogodniej wybrać mieszkanie za przybyciem do Krynicy, ostatecznie za pomocą biura wywiadowczego, co wielka ilość mieszkań ułatwia i unikać faktorów na dworcu kolejowym w Muszynie.

C. k. Poczta i Telegraf „pod Zamkiem“.

Czytelnia gazet: w Domu Zdrojowym, abonament od osoby na cały sezon **1** złr.

Wypożyczalnia książek: w trafice w budce przy deptaku. Ma dzieła w języku polskim. francuskim. niemieckim i angielskim. Opłata miesięczna od biorących 1 dzieło **1** złr., 2 dzieła **2** złr. — Kaucya **5** złr.

Biuro wywiadowcze w Łazienkach mineralnych, udziela bezpłatnie wszelkich wyjaśnień.

Kefirnia i mleko sterylizowane wyrabia p. T. Lipińska w domu na Jadwinówce.

Mleczarnia M. Komunickiej „pod Rybą“.

Restauracye, kawiarnie i cukiernie: *a)* Zakładowe: w „Domu Zdrojowym“; *b)* Prywatne: „pod Trzema różami“, „pod Dębem“, „w Willi Ułana“, „pod 3-ma Koronami“ (izraelicka). „pod Turkiem“ (koszerna).

Powozy, fijakry i wózki góralskie: przy Dworcu kolei w Muszynie. Cena po **1** złr. **50** ct. do **3** złr.

O zgubione i znalezione rzeczy zgłaszać się należy do Biura wywiadowczego c. k. Komisyi zdrojowej w Łazienkach mineralnych.

Spostrzeżenia Stacyi meteorologicznej w Krynicy.

13 czerwca (środa) godzina 7 rano, barometr linie paryskie 312·8, termometr C. 12·5; godz 2 popoł. 13·8; godz. 9 wieczór 8·8; zachmurzenie, wiatr słaby.

14 czerwca (czwartek) godz. 7 rano, barom. 313·2, term. 12·5; godz. 2 popoł. 16·2; godz. 9 wieczór 10·0; pół-zachmurzenie, wiatr słaby, od 3 popoł. deszcz chwilowo i w nocy.

15 czerwca (piątek) godz 7 rano, barom. 312·8, term. 12·5; godz. 2 popoł. 13·8; godz. 9 wieczór 8·8; zachmurzenie, wiatr słaby, od 10 rano deszcz i w nocy do 7 rano.

16 czerwca (sobota) godz. 7 rano. barom. 312·6. term. 11·2; godz. 2 popoł. 11·2; godz. 9 wieczór 8·8; zachmurzenie, wiatr silniejszy, deszcz od 7 rano cały dzień i noc do 7 rano.

17 czerwca (niedziela) godz. 7 rano, barom 314·2, term. 12·5; godz. 2 popoł. 16·2; godz. 9 wieczór 10·0; zachmurzenie, wiatr silniejszy, deszcz od 7 do 9 rano.

18 czerwca (poniedziałek) godz. 7 rano, barom. 315·4, term. 15·0; godz. 2 popoł. 18·8; godz. 9 wieczór 11·2: pół-zachmurzenie, wiatr słaby, od 10½ do 11 rano deszcz gęsty.

19 czerwca (wtorek) godz. 7 rano, barom. 315·4, term. 15·0; godz. 2 popoł. 17·5; godz. 9 wieczór 10·0: zachmurzenie, wiatr słaby, od 2 popoł. deszcz chwilowo do 3½.

Pociągi osobowe Kolei żelaznej państwowej:

Przychodzą do stacyi kolejowej Muszyna-Krynica:

1) O godz. **7** minut **40** rano. (Od 1 czerwca do 30 września włącznie).

2) O godz. **10** minut **46** przed południem.

3) O godz. **1** minut **44** po południu. (Od 25 czerwca do 15 września włącznie).

4) O godz. **6** minut **30** wieczór.

Odchodzą ze stacyi kolejowej Muszyna-Krynica:

1) O godz. **6** minut **39** rano.

2) O godz. **2** minut **34** po południu.

3) O godz. **5** minut **31** po południu. (Od 25 czerwca do 15 września włącznie)

4) O godz. **8** minut **05** wieczór. (Od 1 czerwca do 30 września wł.).

Poczta listowa i przesyłkowa odchodzi z Krynicy:

1) O godz. **5** m. **20** rano w kierunku Tarnowa, Lwowa, Krakowa.

2) O godz. **9** m. **20** rano w kierunku Węgier.

3) O godz. **12** m. **20** po południu w kierunku Nowego Sącza, Lwowa, Zagórza, Krakowa (Od 1 do 25 czerwca o godz. **1** m. **15** po południu).

4) O godz. **4** m. **10** po południu w kierunku Węgier, Krakowa. Lwowa przez Tarnów. (Od 1 do 25 czerwca o godz. **5** m. **10** po południu).

5) O godz. **6** m. **50** wieczór w kierunku Tarnowa, Lwowa i Krakowa.

Listy wybierują się ze skrzynek:

ad 1) o godz. **9** w wieczór; ad 2) o godz. **8** rano; ad 3) o godz. **11** m. **30** przed południem; ad 4) o godz. **3** po południu; ad 5) o godz. **5** m. **30** po południu.

III. Lista Gości zdrojowych w KRYNICY, przybyłych od 12 do 18 czerwca 1894.

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
207	Bukowiecka Zofia, wdowa po lekarzu, z siostrzenicami Janiną Roguską i Maryą Jasieńską	z Dąbrowy (Król. Pol.)	pod Białą różą	3
208	Popławska Wanda, obywatelka, z córką	„ „ „	w Zakładzie dyetet.	2
209	Żółcińska Jadwiga, obywatelka	„ „ „	„ „	1
210	Teodor Edler von Patzoll, c. k. rotmistrz 1 pułku ułanów . .	z Tarnowa	pod Orłem 8	1
211	Gigiel Józefa, żona dzierżawcy dóbr	z Rzęsnej ruskiej (Lwów)	w Domu zdrojowym 26	1
212	Guisolan A., rządca dóbr, z żoną	z Waniowa (Lisko)	w Zakładzie dyetet.	2
213	Czarnocka Marya, obywatelka	z Dębowa (Litwa)	„ „	1
214	Strebejko Marya, obywatelka	„ „	„ „	1
215	Wrześniowski Zygmunt, kupiec, z familią	ze Lwowa	w Domu zdrojowym 23	3
216	Zalewska Marya, żona aptekarza, z córką	z Rawy (Król. Pol.)	w Willi Bronisławy	2
217	Balicka Sabina, wdowa po adwokacie	z Krakowa	„ „	1
218	Strychawska Ewa, żona szewca	z Chrzanowa	pod Kościuszką	1
219	Kirchmayer Wincenty, prywatny, z żoną	z Krakowa	w Domu zdrojowym 17	2
220	Dr. Semilski, adwokat krajowy	ze Lwowa	„ „ 3	1
221	Łucki Władysław, urzędnik sądowy, z familią	ze Stanisławowa	„ „ 24	3
222	Piotrowska Marya, żona artysty-malarza	z Krakowa	w Pensyon. dra Ebersa	1
223	Tomaszewski Józef, inżynier górniczy, z żoną	z Dąbrowy (Król. Pol.)	„ „ „	2
224	Kizowski Karol, właściciel realności, z służącą	z Odessy	pod Krukiem	2
225	Armółowicz Wiktor, właściciel realności, z żoną	z Krakowa	„ „	2
226	Bèze Dominique, kupiec, z córkami	„	w Domu zdrojowym	3
227	Filipkiewicz Ludwik, majster krawiecki, z żoną	„	pod Krukiem	2
228	Zapalska Julia, właścicielka dóbr	z Januszkowic	w Pensyon. dra Ebersa	1
229	Garszyńska Helena, żona urzędnika, z córką	ze Strzelny (W. Ks. Pozn.)	pod Pogonią	2
230	Stuwiński Filip, majster szewski, z synem	z Ciężkowic	„ „	2
231	Körbyl F., naczelnik stacyi kolejowej	z Danii	pod Trzema różami	1
232	Ravn T., naczelnik stacyi kolejowej	„	„ „ „	1
233	Gorczyński Józef, właściciel dóbr	z Krakowa	„ „ „	1
234	Czerkawska Olga, córka profesora gimnazyalnego	z Kołomyi	„ Topolami	1
235	Karczmarska Stefania, żona gr. kat. księdza	z Oporca (Stryj)	„ Góralem	1
236	Schneider Franciszka, nauczycielka, z matką	ze Starego miasta	„ „	2
237	Nowicki Henryk, obywatel	z Łuszczowa (Kr. Pol.)	w Pensyon. dra Ebersa	1
238	Grabowicz Sabina, wdowa po lekarzu	z Radomyśla	„ „ „	1
239	Lill Anna, wdowa po adwokacie	ze Lwowa	pod Rybą	1
240	Friedenberg W., zegarmistrz	z Podgórza	„ Trąbką	1
241	Kwaśniewski Moritz, kupiec	z Krakowa	„ Potokiem	1
242	Sidorowicz Czesława, żona c. k. oficyała poczty	ze Lwowa	„ Wisłą	1
243	Udrycki Damian, syn właściciela dóbr	z Mostów Wielkich	„ „	1
244	Czarnowski Wincenty, prywatny, z synem i służącym	z Kamiennygórki (Rosya)	w Zakładzie dyetet.	4
245	Mazaraki Zofia, prywatna z córką	z Olszany (Rosya)	„ „	2
246	Hellerowa Julia, wdowa po prowizorze aptekarskim	z Krakowa	pod Zamkiem	1
247	Łakocińska Eleonora, żona zarządcy drukarni „Czasu", z córkami	„	w Łazienkach min. 8	3
248	Kurniewicz Melania, żona inżyniera, z córką i kuzynką	ze Lwowa	pod Białą różą	3
249	Kuschnareff Eugeniusz, kapitan od kawaleryi z żoną	z Krakowa	„ Złotą bramą	2
250	Kreps Ruda, żona piekarza	z Jasła	„ Wandą	1

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
251	Kołotyło Marya, żona nadleśniczego, z służącą	z Baranowa	w Romanówce	2
252	Czepita Eugenia, wdowa po dzierżawcy dóbr	z Buczacza	pod Pagatem	1
253	Wincenty Habdank Kruszewski, obywatel ziemski	ze Sołotwiny (gub. Woł.)	w Pens. E. Burzyńskiej	1
254	Raczyńska Klara, krawcowa, z pomocnikami	z Nowego Sącza	pod Potokiem	7
255	Posner Abraham, kupiec, z subjektem	z Krakowa	„ „	2
256	Sułkowski Wincenty Antoni, buchalter	„	w Domu zdrojowym 11	1
257	Einhorn Leib, przemysłowiec, z żoną	ze Szypowiec (Zaleszczyki)	pod Turkiem	2
258	Mikettowa Janina, właścicielka dóbr, z siostrą	z Ostałowa (Gub. Radom.)	„ Pagatem	2
259	Br. Styrcea Nina, właścicielka dóbr, z towarzyszką Klementyną Ostiadel	z Czerniowic	pod Trzema różami	2
260	Dr. Florkiewicz Władysław, lekarz	z Warszawy	„ „ „	1
261	Hr. Romerowa Elżbieta, żona c. k. starosty i właścicielka dóbr	z Neutitschein (Morawa)	„ „ „	1
262	Hr. Velter Ida von der Lilie, właścicielka dóbr	z Neuhütl (Morawa)	„ „ „	1
263	Münzberg Robert, agent, z żoną	z Przecławia	„ „ „	2
264	Feintuch Helena, prywatna, z siostrzenicami	z Częstochowy	„ Opatrznością	3
265	Maschler Ewa, żona kupca, z córkami	ze Lwowa	„ „	3
266	Backenroth Rebeka, kupcowa, z córkami	ze Schodnicy (Drohobycz)	„ Łososiem	3
267	Hauser Sara, kupcowa	z Jamenicy (Drohobycz)	„ „	1
268	Rosenbach Cecylia, kupcowa	z Kropiwnik (Drohobycz)	„ „	1
269	Slávik Edmund, c. k. ekspedytor poczty	z Brzozowa	„ Zamkiem	1
270	Marynowicz Anna, żona c. k. woźnego sądowego, z córką	z Łopatyna	„ Pogonią	2
271	Łaski Jan, c. k. oficyał pocztowy, z żoną	ze Sokala	„ Jarząbkiem	2
272	Wroński Adam, dyrektor towarz. muzycznego, z familią i służącą	z Kołomyi	„ Pogonią	4
273	Guttschtad L., właściciel drukarni, z familią	z Łodzi (Król. Pol.)	u Vogla	3
274	Hecht Mindla, żona kupca, z córką	„ „ „	„	2
275	Eisen Bronisława, żona kupca	z Nowego Sącza	„	1
276	Knopf Lieba, wyrobnica	z Dobromila	u Nadlowej	1
277	Katz Debora, wyrobnica	„	„	1
278	Pener Estera, wyrobnica	z Sanoka	„	1
279	Nadelstecher Mindla, wyrobnica	„	„	1
280	Bernfeld E. M., kupiec, z żoną i służbą	ze Lwowa	pod Orłem	6
281	Krukowska Wanda, ziemianka	z Kalinówki (Rosya)	„ Szczerbcem	1
282	Czajkowska Otylda, ziemianka	„ „	„ „	1
283	Gnatowska Helena, prywatna, z dziećmi i służącą	z Bródka (Podole ros.)	w Zakładzie dyetet.	4
284	Swoboda Marya, żona urzędnika, z familią i służącą	ze Lwowa	pod Gwiazdą	4
285	Sawicljew, urzędnik, z żoną	z Warszawy	w Willi Janinny	2
286	Mirończik Sebastyan, kupiec	z Czortkowa	pod Wisłą	1
287	Lange Marya, żona białoskórnika, z córką	z Warszawy	w Willi tatrzańskiej	2
288	Giecewicz Alojzy, obywatel	z Dubnik (Litwa)	„ „	1
289	Mineyko Ludwik, obywatel	„ „	„ „	1
290	Mineyko Józef, obywatel	„ „	„ „	1
291	Staszewska Eleonora, obywatelka, z familią	z Królestwa Polskiego	„ „	3
292	Waśkowska Helena, żona burmistrza	z Tomaszowa (Kr. Pol.)	„ „	1
293	Mieczałowski Stanisław, rządca dóbr, z familią	z Nowosiółki (Przemyśl)	pod Trzema różami	3
294	Maraszewska Antonina, żona kupca, z synem	z Królestwa Polskiego	„ „ „	2
295	Katz Leon, kupiec, z subjektem	z Bochni	„ Szwajcarem	2
296	Sękowski Karol, urzędnik Rady powiatowej, z żoną	z Borszczowa	„ Węgierską koroną	2
297	Parnes Scheindla, żona nauczyciela religii, z dziećmi	z Tarnopola	„ Księżycem	3
298	Bernstein Teresa, obywatelka, z dziećmi	z Jarosławia	„ Rybą	3
299	Blumenfeld Amalia, żona adwokata, z dziećmi i służbą	„	„ „	7
300	Kłosowska Zofia, żona c. k. radcy dworu, z służącą	ze Lwowa	„ Koroną	2
301	Zelmanowitz Etla, właścicielka restauracyi	z Bardyowa (Węgry)	u Vogla	1
			Razem rodzin 95 osób	179
	Oprócz powyż wyszczególnionych przybyło niekurujących się rodzin		31 osób	54
			Suma poprzedniej listy rodzin 304 osób	532
	Ogólna ilość od 15 maja do 18 czerwca 1894 r. rodzin		**430 osób**	**765**

Uwaga. Wszelkie życzenia sprostowań uprasza się zgłaszać do Biura c. k. Komisyi zdrojowej w Łazienkach mineralnych.

Treść numeru: Kalendarz. — O dyletantyzmie w lecznictwie, napisał Dr. Jasiński (ciąg dalszy). — Sprawozdanie c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy za sezon roku 1893 (dokończenie). — Wiadomości bieżące. — Wiadomości drobne. — Drobiazgi humorystyczne. — Wiadomości urzędowe c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy. — Spostrzeżenia Stacyi meteorologicznej. — Pociągi i poczta. — III. Lista Gości zdrojowych w Krynicy, przybyłych w czasie od 12 do 18 czerwca 1894 r. — Ogłoszenia.

Odpowiedzialny redaktor Teodor Machalski. Z drukarni Związkowej w Krakowie, pod zarządem A. Szyjewskiego.